A°. 1834. N°. 3.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG DEN 6 JANUARIJ.

NOTIFICATIE.

TOT OPROEPING VAN VRIJWILLIGERS VOOR DEN DIENST DER *NATIONALE MILITIE.*

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, gezien hebbende artikel 20 der wet, van den 8 Januarij 1827, N°. 1, waarbij aan elke stad of plaats de vrijheid gegeven wordt, om derzelver contingent in de Nationale Militie, gedeeltelijk, in Vrijwilligers te leveren, geven bij dezen, aan de belanghebbende kennis, dat het daartoe bestemde Register, gedurende de maand Januarij 1834, (Zondagen en Feestdagen), ter Secretarie dezer Stad, des *voormiddags ten tien* tot *'s namiddags ten een uren*, zal openliggen, en nodigen mitsdien alle ongehuwde mannspersonen uit, welke op den 14den Januarij 1834, hun 19de jaar zijn ingetreden, en hun 25ste nog niet hebben volbragt; ten ware zij reeds in dienst der Nederlandsche Armee of Nationale Militie hadden gedaan, in welk geval zij ook tot den onderdom van 25 jaren zullen worden toegelaten, de lengte hebbende van één el, vijf palmen, zeven duimen, voorzien van derzelver Doop-cedul en bewijs van goed gedrag en inwoning van ten minste *vijf-tien* maanden binnen deze Stad, geteekend door een Heer der Gebuurte, waarin zij woonachtig zijn, om zich, tot den dienst der voornoemde Nationale Militie, vrijwillig te verbinden, en daartoe in gemeld Register te doen inschrijven. Zullende aan hun worden uitgereikt een handgeld van DERTIG Guldens, zoodra zij tot den dienst door den Militie-Raad zijn goedgekeurd.

Aldus gedaan en gepubliceerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 30 December 1833.

J. G. DE MEY.

Ter ordonnantie van dezelve,

P. A. DU PUI.

NOTIFICATIE.

NATIONALE MILITIE.

LIGTING VAN HET JAAR 1834.

OPROEPING TOT DE INSCHRIJVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, gezien hebbende [illegible] 51, 52, 53, 56, 57, 60 tot 68 en 166 der Wet, van den 8 Januarij 1827, alsmede art. 5 der Wet, van den 27 April 1820; brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Stad, alsmede aan hun, die onder de Gemeenten Oegstgeest, Leyderdorp en Soeterwoude woonachtig zijn, doch, volgens de laatstelijk opgenomene [illegible]scheiding, tot het gebied dezer Stad zijn overgegaan; dat de inschrijving voor de Ligting der Nationale Militie, van dit jaar, geschieden moet [illegible] zoodanigen, welke geboren zijn in [illegible] Ingezetenen, zonder [illegible]heid, welke redenen tot vrijstelling [illegible] *Militairen dienst* bevinden, [illegible] zich te doen inschrijven door den Ouders, Voogden of Bloedverwanten in dezen, voor hunne Pupillen of pupillen, mitsgadera Regenten van publieke Gestichten, voor de onder hun beheer staanden, de belangen, mogen behartigen, [illegible] bij de wet gevorderde opgave te doen, en daartoe verantwoordelijk [illegible]

Dat onder de Ingezetenen [illegible] ook worden gerekend de Vreemdelingen, die den zetel van hun vermogen of hun verblijf, in het Koningrijk komen vestigen; alzoo zij, even als de Inboorlingen, verpligt zijn, mede te werken tot de gemeenschappelijke verdediging van den Staat, welke hun veiligheid en bescherming verleent.

En roepen dien ten gevolge op, alle de in de termen vallende Ingezetenen van dezen, te compareren in één der vertrekken van het Raadhuis:

Op Woensdag, den 13 Januarij 1834, des voormiddags van 10 tot 1 uren, de bewoners van Wijk I en II;

en die van het buiten-territoir der Stad.

Op Donderdag, den 14 Januarij 1834, des voormiddags van 10 tot 1 uren, de bewoners van Wijk III en IV.

Op Vrijdag, den 15 Januarij 1834, des voormiddags van 10 tot 1 uren, de bewoners van Wijk V en VI.

Op Zaturdag, den 16 Januarij 1834, des voormiddags van 10 tot 1 uren, de bewoners van Wijk VII en VIII.

Der Vermelde Burgemeester en Wethouders voornoemd wel expresselijk [illegible] hebbende, zich, door getrouwelijk op te komen, vrij te waren [illegible] dezelvedaarige gevolgen, welke uit [illegible]stigheid in deze onvermijdelijk zouden voortvloeijen, de boven opgegevene [illegible]dsbepaling in het oog te houden, en bij [illegible]schrijving zich te voorzien van hunne Geboorte-Acte, [illegible] schuilplaats op de gezegde kunne woonplaats, en het wijk en nummer [illegible] huizen vermeldende hierdoor voor te komen de onaangenaamheden, [illegible] veelvuldig [illegible] uit eene verkeerde spelling [illegible] de opgave der woonplaats, waardoor dik- [illegible] de [illegible] vergeefs worden gezocht bij oproepingen, wel- [illegible] [illegible] belang gedaan worden. Zullende er, *van heden af*, [illegible] [illegible] worden ter afgifte der Geboorte-Acten, voor die- [illegible] [illegible] dezer Stad alle geboren, *'s morgens* 10 *tot* 1 *uren*.

Aldus gedaan en gepubliceerd, bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad Leyden, op den 3 January 1833.

J. G. de Mey.

Ter ordonnantie van dezelve,

P. A. DU PUI.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, den 5 Januarij.

De gisteren hertelegrafeerden stand des waters luiden als volgt:

Op het hoogste Rijnmeetmerk bergen was de Rhijn te Keulen voortdurend [illegible] stand dezelve *den* 31 Dec. op 25 v. 11 dm. Ook op andere [illegible] en de bovenrivieren in Duitschland was het water valende. De [illegible] hadden veel slag gekomen. Die tusschen Bienen en Pruisse, was [illegible] weggeslagen, dat op sommige plaatsen maar 1 el kruinbreedte is overgebleven, en door de noodbeletteringen mede weggespoeld waren, vreest men aldaar voor eene doorbraak.

De dijken lijden bij voortduring veel door den golfslag. De IJssel reekende te Deventer 25 duim onder het noodpeil boven de Schippelings-overlaat. Het water vallende, doch op andere punten dreigende wassende. De dijken en waterkeeringen in Overijssel zijn, door de laatste stormen, zeer geteisterd.

Onder Olst en Wijhe is de buiten dossering weggeslagen tot aan de kruin der dijken. In den Vechtdijk, van boven het nieuwe verlaat tot aan Haarle, zijn vijf doorbraken gevallen, waardoor die geheele landstreek gemeenlijk is overstroomende het water over den straatweg van Zwolle naar Meppel, terwijl daarin zoodanige gaten zijn geslopen, dat de passage gestremd is.

Ook is, door de zware beschadiging van den dijk tusschen Hasselt en Zwartsluis de doortogt met rijtuigen tusschen beide plaatsen belemmerd; zijnde op eene plaats de kruin over eene lengte van 175 el weggespoeld, op een tweede punt niets, en op anderen slechts een voetpad overgebleven.

De Blankenhammer-zeedijk is, op de meeste plaatsen tot aan het spoor weggeslagen, en op enkele punten is zulks mede het geval met den zeedijk bij Blokzijl. Voor de stad Vollenhoven was bijna eene doorbraak in den zeedijk gevallen; zijnde de kruin der kade tot op twee palmen weggeslagen. De Bentdijk heeft mede op onderscheidene punten veel geleden, en is ter lengte van 56 ellen tot in de kruin weggeslagen.

Tusschen het einde van den Bentdijk en het begin van den Barsbeterdijk is eene doorbraak gevallen, waardoor het lage gedeelte van het Ambt Vollenhoven is ondergeloopen, en de gewone passage gestremd. — Tusschen het Katterveer en Kampen heeft het water over den dijk geloopen en dezelfde hoogte bereikt als in 1825.

Langs den Lek en Nederrijn was het water beurtelings wassende en vallende.

De beschadigde waterkeeringen worden gedurig voorzien. Met de digting van den Grebschen dijk was men door aanhoudend werken en de gunstige wending van den windstreek, zoo ver gevorderd, dat men gisteren tegen den avond rekende de erge gaten op het Geldersche gedeelte voorzien te hebben, hetgeen reeds sedert den vorigen dag van de Utrechtsche zijde kon gezegd worden.

Op de Maas bestond langs de onderscheidene punten aanmerkelijke daling. De dijken en waterkeeringen hebben aldaar ook veel geleden.

In den Empelschen dijk, beneden en boven, waren 16 gaten gevallen. Op den Vughtschen weg, buiten 's Bosch, is de brug tusschen het fort St. Antonie en Isabek omgrond en weggespoeld; en dit was mede het geval met de buitenste brug in de vestingwerken buiten de Hinthammerpoort. De gemeenschap tusschen 's Bosch en de omliggende plaatsen geschiedde met waartuigen. De toestand van den noordelijken dijk, onder Baardwijk, was eenigzins bedenkelijk. De dijk te Poederoijen is doorgestoken. Aan de Blaauwe sluis was omtrent den Bol ook een doorbraak ontstaan.

In den nacht van den 29sten op den 30sten Dec. aan de Dinkelsluis is een der gevallen van omtrent 15 ellen wijdte; het buitenwerk, strijkende met een waarb van 2.60. Ned.

Door den hoogen waterstand op den benedenlek te Krimpen, welke dien van 1825 evenaarde, was de Strompolder, een buitenpolder aan den mond van den IJssel, ingebroken.

— De zoogenaamde Brakelsche Nieuwe of Dwarsdijk, is in den avond van den 31sten bezweken, waardoor de gemeenten Brakel en Poederoijen zijn overstroomd.

— Uit Alkmaar meldt men het volgende: De hevige storm van den avond en nacht van den 31 December, heeft aan de zoo belangrijke zeewering van den Hondsbossche, zeer aanzienlijke schade toegebragt. De dijk, welke reeds, door den storm van den 7den in eenen bedenkelijken staat was gebragt en daarna zoo veel mogelijk hersteld, is op sommige plaatsen, tot op eene breedte van even vijf ellen afgenomen, zoodat men, eenige uren achtereen, in vreeze is geweest voor eene doorbraak.

De boofden hebben zeer veel geleden en zijn hier en daar van de zeewering afgescheiden geraakt.

Het water, hetgeen ten half elf uren des avonds begon te vallen, stond 's nachts een uur nog met een en een halven voet zeewe tegen den dijk; de wind west en noordwest.

Men heeft zich dadelijk aan het werk gezet, om de gevaarlijkste plaatsen der zeewering, zoo veel mogelijk, tegen volgende aanvallen te verzekeren.

— Uit Nijmegen meldt men den 3 January. De zilver, in den avond en den nacht tusschen den 31 December en 1 January gewaad hebbende storm heeft alle vroegere stormen overtroffen, en kan een orkaan genoemd worden. Van alle kanten vernemen wij, dat dezelve veel schade heeft aangebragt, hoewel men overal veel meer ongelukken vreesde. Alhier heeft men van geene bijzondere ongelukken vernomen, zedert den van het instorten van een pakhuis op de oude Stads Gracht (zoogenaamd Achter den Bagel). De buizen langs de rivier de Waal, waar de golfslag voorsl woedde, hebben veel geleden. De Kraanpoort were door den wind opengeslagen en de spitboom doorgebroken. — Aan de overzijde, te Lent, in een huisje, buitendijks, ingestort, dat te voren reeds door de bewoners verlaten was. Te Hatert, aan *Stad-dijk*, in een huisje, toebehoorende aan den arbeider *Peters*, ingestort, en daaronder de man verpletterd; zijne vrouw zwaar gewond zijnde, zal welligt nog behouden worden. Een gepensioneerd militair, aldaar inwonende, had het gevaar voorzien, doordien men sedert lang de schoorsteen had zien wankelen, was met een kind het huis ontvlugt en alzoo werden beiden doordoor gered.

In den morgen van 1 Januarij, tusschen 3 en 4 uren, meer de storm het hevigste geweest zijn, waarbij vooral zware donder en bliksem werd waargenomen. De hoogte der waters is hier sedert onze laatste weinig verschillend; den 1 Januarij stond hetzelve 6 el 71 duim; gisteren 6 el 74 duim en heden 6 el 70 duim. De bepeden-stad lijdt overal veel van het water; vele huizen en hog veel meer kelders zijn gefundeerd; langs de haven wordt nog alle magt gewerkt, om aldaar het water door dammen te keeren herwelk toe nu toe blijft gelukken.

— De berigten, die wij van Ubbergen, Beek, Ooy, Erlekom en andere dorpen in die omstreken ontvangen, zijn allerrampzaligst. De dorpen Ooy, Leuth en Kekerdom zijn geheel overstroomd. Beek en Ubbergen gedeeltelijk, alsmede een groot aantal dorpen en het stadje Kranenburg, in Pruisen. Het water is aldaar veel hooger dan op de rivier en heden loopt hetzelve daarom over den Ooyschen overloop en door de bij onze stad liggende sluizen uit. De aanhoudende stormen hebben aan de huizen, welke

in het water staan, veel schade aangerigt, vooral de storm van H. Dingsdag avond heeft de meeste ongelukken veroorzaakt; twee huizen zijn geheel ingestort en daardoor het vee, dat op de opklossingen stond, omgekomen; van anderen zijn de muren omgevallen en dezelve daardoor onbewoonbaar geworden en door de eigenaars met levensgevaar verlaten, geen huis is onbeschadigd gebleven en de nood is in die streken algemeen. Door de zorg van het Gemeente-Bestuur worden de noodlijdenden van levensmiddelen voorzien. Voor als nog ontvingen wij van daar geen berigt, dat er menschen zijn omgekomen. Van Kranenburg vernemen wij echter, dat in den avond van den 31 December, gedurende den storm, nabij de stad, op den Grindweg, eenige voeten diep overstroomd, eene schuur is omgeslagen, waarin zich zes personen bevonden, van welke vijf het leven lieten, zijnde vier derzelve als gezusters, twee zonen en twee knechten van de Wed. *Peters*, in die nabuurschap wonende, de zesde persoon is gered, maar is in gevaarlijken toestand.

— Uit 's Hertogenbosch berigt men, d. d. 31 December, het volgende:

„ De hooge stand der rivieren, de aanhoudende regen, de stormen, die er woeden, alles heeft zich vereenigd, om de omtrekken dezer vesting met zoo veel water te omringen, dat men van de stadswallen rondom zich als op eenen oceaan ziet. De aldaar gelegene kantonnementen deelen, tot op eenen geringen afstand, ook in deze ramp; de naburige dorpen, vlekken en gehuchten staan geheel of ten deele onder water; de troepen aldaar gekantonneerd, worden verplaatst; zelfs de inwoners zoeken in de kom van hun dorp een goed heenkomen; duizende bunders land, met winterkoren bezaid, zijn verdronken, en leveren een droevig schouwspel op; de vloed heeft de hoop en verwachting van den nijveren landman in vier nachten verslonden; de dijk te Cromvoirt, bij het dorp Hilvoirt, is door de goede zorg, ijver en bekwaamheid der gemeente, tegen doorbraak bewaard gebleven. Er zijn jaren geweest, waarin de stand van het water hooger was, maar de bevolking der dorpen en gehuchten was toen minder, en zulks verweesders grootelijks de bemoeijingen der Gemeente-Besturen voor veilige dak en heren. Men kan intusschen den ijver en de zorgdragt der Heeren Burgemeesteren en beambten der Gemeente-Besturen niet genoeg prijzen, welke de handen in een sloten, om het Vaderland voor rampen te behoeden, of de geleden rampen te verzachten.

— Het *Handelsblad* bevat in zijn *Mengelwerk* het volgende:

„ Het jongste nommer van de *Japansche Hof-courant* bevat het Keizerlijke bevel, dat de Jonge bewoners des lands zich bevlijtigen moeten om behoorlijk op te groeijen. Die zulks verwaarloost en op zijn zoste jaar niet tot behoorlijken wasdom is gekomen, wordt met stokken zoo lang geslagen tot hij groot is."

— Als *Mengelwerk* vinden wij in de *Javasche courant* van 16 Mei:

„ UITVINDINGEN IN DE VEREENIGDE STATEN. Uit eene aan het kongres der Vereenigde Staten voorgelegde opgaaf blijkt, dat sedert 1793 voor niet minder dan zes duizend uitvindingen octrooijen zijn verleend. De ploeg ondergaat reeds alleen 184 verbeteringen; er werden 119 dorschmachines uitgedacht. De grootste moeijelijkheid om boter op de beste manier uit de karn te krijgen, werd door vier verschillende uitvindingen opgelost. De waschvrouwen kunnen kiezen tusschen 125 wasch-machines; een verrijdering van spijkers werden 24 merkwaardigen uitgevonden; men telt 100 nieuwe snijmachines; 72 nieuwe verbeteringen aan den weefstoel; 43 uitvindingen ter verbetering van hoeden; meer dan honderd voor stoommachines; even zoo velen voor keggels; men heeft 42 manieren om kammen te vervaardigen; vierderlei nieuwe machines om appels te schillen, en driederlei nieuwe brandpompen werden uitgedacht. Eene uitvinding verkreeg het octrooi onder het opschrift *donder-kracht*; eene andere onder dat van *zee- en vuur-opheffer*; eene derde uitvinding, tot zuinig huisgebruik bestemd, had den fraai klinkenden Griekschen naam *Hugmalokipharus* voor zich uitgekozen."

— In verscheidene steden van België worden, door toedoen van de liberale revolutionairen, nieuwe comptoirs opgerigt, ten einde in het onderhoud der [illegible] te voorzien, die het bewind van *Leopold* op dit oogenblik wel eenige penningen dankte, maar dat het niet zeker is, dat hetzelve daarbij zal volharden.

— Reeds zijn er in België een man aangeworven, om in dienst van Don *Pedro* te treden. Een gedeelte daarvan is naar Portugal vertrokken en een ander gedeelte bevindt zich te Ostende, om vervolgens naar Gravesend ingescheept te worden, van waar zij naar Lissabon zullen worden overgebragt.

— De jongste stormen hebben in België, gelijk elders, veel schade veroorzaakt. Een Vlaamsch blad maakt, onder deze berigten, gewag van een voorval, hetwelk gelukkiglijk meer kluchtig dan bedroevend geweest is. Een boer van Struzegle op zijn kar eene groote ledige kist hebbende en door den wind gehinderd, krijgt het ongelukkig denkbeeld in het hoofd, om zich in de kist te plaatsen, en uit dezelve zijn paard te besturen. Het duurt echter niet lang, of de wind werpt het deksel van de kist toe, en daar het met een springslot voorzien is, vindt zich de onvoorzigtige landman gevangen. Tot overmaat van ramp, gaat het paard op hol; dwars door het veld, over stok en steen voort, hij een wijl tijds niet zeer gemakkelijk voortgezeerd, tot eindelijk zijn ijzerig stil staat en de kist opengesloten wordende, hij zich midden onder zijn lagchend gezin bevindt, waar zijn paard hem te huis gebragt.

's GRAVENHAGE den 3 January. Bij Zijner Maj. besluiten, van den 12 September en den 4 October 1833, de heeren *H. C. van der Heuven* en *J. Kooy* benoemd zijnde, de eerste tot President en de tweede tot Directeur der Nederlandsche Handel-maatschappij, tegen 1 January 1834, hebben, bij den aanvang dezes jaars, die functien aanvaard.

— De Staatsraad, Gouverneur van Zuid-Holland, heeft de navolgende missive van Z. Excell. den minister van binnenlandsche zaken, gedagteekend den 7 December des vorigen jaars, aan de militie-commissarissen, de burgemeesters en assessoren der gemeenten ten platten lande gezonden, houdende andere voorschriften, ten aanzien van de aanneming van plaatsvervangers voor de mobile schutterij, met uitnoodiging om aan die voorschriften het vereischte gevolg te geven:

„ Uit de bij mij, van tijd tot tijd, van de heeren Gouverneurs van sommige provincien ontvangen berigten op requesten van eenige ruiters bij de mobile schutterijen dienende plaatsvervangers, om voorziening tegen de maatregelen, die zij van vele der zoogenaamde commissionairs in plaatsvervangers, als bij voorbeeld: *Pieterse* uit Goes, *van Maurik* uit Amsterdam, *van Brussel* uit Rotterdam, met betrekking tot de door hen bedongen waargelden ondervinden, is mij gebleken, dat in eenige provincien de commission, met de beoordeeling der plaatsvervangers belast, bij het goedkeuren derzelve als zoodanig, of in het geheel geene contracten tot remplacement afvragen, maar de voorwaarden, waarop de plaatsvervangers in dienst gaan, aan de belanghebbenden overlaten, *of wel*, wanneer zoodanige overeenkomsten al gevorderd worden, genoegen nemen met de overlegging van de contracten, welke de als plaatsvervangers opgekomene personen met de voormelde commissionairs hebben aangegaan, zonder van eersgenoemden zeven, te vorderen de overlegging van de contracten, die zij zelve met de personen, wier plaats zij moeten innemen, hebben getroffen.

„ Ten voorkoming, zoo veel mogelijk is, van dergelijke ongelegenheden voor het vervolg, en ten einde aan de plaatsvervangers bij de mobile schutterijen, even als aan die bij de nationale militie, welke, krachtens het bepaalde bij art. 96 der wet van den 8 January 1817, alleenlijk kunnen worden aangenomen op de overlegging van contracten, tusschen hen en de personen, die zij vervangen, aangegaan, eenen meer uitgebreiden waarborg te bezorgen voor de behoorlijke betaling der door hen bedongene gelden, heb ik dan ook gemeend, U Hoog Edel Gestrenge, bij deze, voor zoo veel noodig, te moeten verzoeken, om, voortaan, geen andere plaatsvervangers voor de mobile schutterijen aan te nemen, dan de zoodanige, welke door overlegging, bewijs van voldoende onderhandsche contracten, bewijzen, *in persoon met hen, die plaatsen bij willen nemen, of met derzelver behoorlijk daartoe gevolmagtigden*, omtrent de voorwaarden, waarop zulks geschieden zal, te zijn overeengekomen; bij welke contracten bepaaldelijk zullen behooren in acht genomen te worden de voorstellingen, welke, nopens de verzorging van de huisgezinnen der gehuwden, gedurende den diensttijd, reeds door Zijne Majesteit, bij art. 5 van Hoogstdezelfs besluit van den 28 November 1831 (*Staatsblad* N°. 32) zijn genomen, als welke, zoo als van zelve spreekt, even als in het algemeen de geheele inhoud van het contract, aan de beoordeeling van U Hoog Edel Gestrenge en tweeleden van Gedeputeerde Staten is en blijft opgedragen."

— De hevige storm, welke Dingsdag avond en in den nacht tusschen Dingsdag en Woensdag, gewoed heeft, heeft in deze Residentie aanmerkelijke schade veroorzaakt. Een groot aantal schoorsteenen is omver gewaaid of ingestort; vele daken zijn beschadigd en sommige geheel ongewaaid; op de Vijverberg is een der zwaarste boomen omgeworpen, bij de Nieuwe Kerk zijn onderscheidene boomen omver geworpen, en den derzelve is op een huis gevallen en heeft den gevel verplettered; in het Bosch zijn, eenige groote boomen ter aarde gesmeten. Gelukkig is niemand bij deze ongevallen gekwetst of omgekomen. Ook te Scheveningen zijn vele huizen beschadigd en heeft de zee een aanmerkelijk deel van het strand medegevoerd.

Volgens voorloopige berigten heeft de storm zeer aanmerkelijke schade aan de oevers van het Haarlemmermeer te weeg gebragt.

AMSTERDAM den 3 January. Even gelijk wel eens vroeger, is ons ook thans door eene vriendelijke hand medegedeeld de volgende:

Vergelijkende Tafel der Arrivementen te Amsterdam, in de jaren 1832 en 1833, bij maandelijksche opmaking, als:

In *January* 1832	28 Schepen.	In *January* 1833	8 Schepen.
„ *February* „	41 „	„ *February* „	55 „
„ *Maart* „	146 „	„ *Maart* „	168 „
„ *April* „	235 „	„ *April* „	222 „
„ *Mei* „	219 „	„ *Mei* „	378 „
„ *Junij* „	306 „	„ *Junij* „	244 „
„ *July* „	166 „	„ *July* „	340 „
„ *Augustus* „	308 „	„ *Augustus* „	195 „
„ *September* „	393 „	„ *September* „	365 „
„ *October* „	297 „	„ *October* „	215 „
„ *November* „	141 „	„ *November* „	147 „
„ *December* „	56 „	„ *December* „	52 „
TOTAAL	2240 „	TOTAAL	2374 „

hetwelk eene vermeerdering van 138 schepen zoude zijn.

Dit beloop scheen na verloop der maand September aanzienlijk veel meerder te zullen zijn geworden; evenwel de stormen en orkanen, welke sints en tot het einde des jaars gewoed hebben, zijn oorzaak geweest van het niet arriveren van een aantal schepen, en meerder nog is het moeijelijk te zoeken, in het misgewas van granen in Rusland en de Oostzeehavens, zoodanig dat dit Dantzig, Königsbergen, R. a. St. Petersburg, Memel, Archangel, enz., in 1833 over de drie honderd ladingen granen minder zijn aangebragt dan in 1832; het algemeene meerderen of verminderen in 1833 is zoo te schrijven aan de Oostzee en andere kustvaar en dan uitvoer van steenkolen over zee.

Onder deze aangekomen schepen [illegible] van Alexandrie, 17 van Archangel, 21 van Batavia of andere [illegible] in Nederlandsch-Indië, 1 van Bilbao, 26 van Bergen, [illegible], 108 van Bremen, 78 van Calais, [illegible], 1 van Demerary, 157 van Dantzig, 1 van Dublin, 372 van Hamburg, 6 van Havana, 76 van Kopenhagen, 15 van Koppenhagen, 20 van Leer, 9 van Lissabon, 35 van Londen, 24 van Memel, 40 van Neustadt, 103 van New Castle, 16 van New-York, 26 van Norden, 35 van St. Petersburg, 93 van Riga, 59 van [illegible], 32 van Sunderland, 15 van Stokholm, 15 van Straalsund, 69 van [illegible], 20 van Wismar, 25 van Tonningen, 26 van Tonningen, [illegible].

NOORD-AMERIKA.

De wetgevende vergadering van de Vereenigde Staten van Noord-Amerika is den 2 December door den Voorzitter, generaal *Jackson*, met eene zeer uitvoerige aanspraak, geopend geworden. Met opzigt tot de buitenlandsche betrekkingen gaf de Voorzitter te kennen, dat dezelve op den meest voldoende voet waren, en dat men alle reden had om op eenen voortduranden staat van vriendschap met alle volken te bouwen. Het geschil met Engeland over de noordwestelijke grensscheiding was nog niet beslecht, en de onderhandelingen deswege werden voortgezet.

Met België was een verdrag van handel en vriendschap gesloten, waarvan echter de bekrachtigingen nog niet uitgewisseld waren, ten gevolge van eene vertraging in de overgave van [illegible] en van de afwezigheid der Belgische ministers van buitenlandsche zaken. Dit verdrag, zeide de Voorzitter, „ behelsde niet alleen de gunstige beginselen van vriendschappelijke maatkunde, die het te hopen is dat altijd het gedrag zullen regelen der beide natien, welke zulke prachtige bewijsredenen hebben, om vriendschappelijke betrekkingen onderling aan te knoopen."

Het verslag, dat de Voorzitter aan den vorigen gemeenebest opdroeg, is zeer voldoende. De inkomsten gedurende 1833 zouden meer dan 38 millioen dollars bedragen, de uitgaven 25 millioen, zoodat het aanzienlijk overschot van 13 millioen dollars zoude zijn, alhoewel ten gevolge van de in 1832 gedane bewilliging van gedeeltelijke [illegible] van de opgegeven som van 24 millioen, reeds op den 1sten January 1834 de geheele schuld der Vereenigde Staten moest gedragen zijn 4760,082 dollars en 8 centen. De toestand der [illegible] was nog niet de reden om [illegible], maar bij de opening der volgende zitting, zoude kunnen aanleiding [illegible] (*Comm. best. gleslat. oude nijv.*)

RUSLAND.

PETERSBURG den 18 December. Men begint in deze residentie sterk te klagen wegens overlast van [illegible] der overvloeden, en het schijnt waarlijk tijd, dat daartegen krachtige maatregelen genomen worden, want het blijkt meer en meer dat deze stad, bij westelijke stormen, voor hoogzeevloeden, die steeds hooger en hooger klimmen, te zeer bloot ligt. Men spreekt ook van groote plannen, waarvan de regering zoude willen overgaan, tot beveiliging van de residentie; maar [illegible] dit zoude natuurlijk niet kan gedaan worden. Men heeft zich dus voor het oogenblik moeten vergenoegen met de volgende voorschriften te geven, namelijk het water der Newa 3 voet boven de gewone hoogte stijgt, zullen 3 kanonschoten gedaan, en van den toren der admiraliteit bij dag 4 roode vlaggen en bij nacht 4 lantarens uitgezonden worden; stijgt het boven de 4 voet, dan

moeten bij de 14 roode vlaggen nog 4 witte, en des nachts 4 roode lantarens uitgestoken worden; stijgt het boven de 5 voet, dan moet van half uur tot half uur van de admiraliteit een kanonschot gedaan worden; stijgt het boven de 6 voet, dan moeten de kanonschoten ieder kwartier worden herhaald, en wanneer het 7 voet bereikt, dan moeten ieder kwartier 2 kanonschoten, zoo van de admiraliteit als van de bovenvesting gedaan worden. Zoodra overigens het water boven de 6 voet gestegen is, moeten allen die gelijkvloers wonen, hunne kwartieren verlaten, en moet de politie in alle wijken zich gereed houden om elken inwoner op zijn eerste aanzoek hulp te verleenen.

— De vreemde munt-specien zijn in Rusland in den omloop zoo algemeen, en de inlandsche sedert zoo zeldzaam geworden, dat zulks de algemene opmerkzaamheid gunde gemaakt, tot veelerlei bedenkingen aanleiding gegeven, en sommigen aan eenen geheimen uitvoer onzer inlandsche specien heeft doen denken. Volgens ingewonnen naauwkeurige tol-berigten is intusschen de uitvoer onzer specie uiterst gering, en aan eenen geheimen uitvoer valt niet te denken, daar de uitvoer volkomen vrij en openbaar geschieden kan; ook vertoont zich, volgens de berigten onzer consuls, nergens buitenlands eenigen omloop van Russische munten. De ware oorzaak van den omloop der vreemde gouden en zilveren munten in Rusland is eigenlijk deze, dat het publiek al te gereed is geweest om die vreemde munten, tot zelfs verre boven derzelver innerlijke waarde, aan te nemen, waardoor juist speculanten uitgelokt zijn om daarvan in te voeren en er voordeel mede te doen. Vervolgens heeft de veld gewonnen overtuiging, dat de vreemde munten in den omloop eenen te hoogen prijs hadden, den omloop er van nog sterker gemaakt, doordien elk er zich weder hoogen prijs wederom van heeft willen ontdoen; en dit juist heeft de inlandsche munten meer en meer uit den omloop doen verdwijnen, en in 's lands handen doen blijven; voor het overige schijnt ook de voordeelige handelsbalans niet zonder invloed op het overbrengen van zoovele vreemde gouden en zilveren specien naar Rusland geweest te zijn.

— De berigten uit Odessa zijn, ten opzigte van de aldaar toenemende schaarschheid en duurte der levensmiddelen, uiterst bedroevend. Het vleesch alleen was er zeer goedkoop, maar de reden van die goedkoopte is eene noodlottigheid te meer, want men haast zich om het vee te slagten, dewijl men het niet meer voeden kan, en weldra zal er niet meer zijn. In de omstreken van Odessa, de gunstigst gelegene stad onzer zuidelijke provincien om zich levensmiddelen te bezorgen, zijn reeds geheele dorpen door derzelver ingezetenen verlaten om rond te zien of zij ergens elders brood kunnen vinden.

Den 2 December is te Archangel teruggekomen de onder-luitenant van het stuurmans-korps *Pachtusoff*, die met het vaartuig *Woweja-Semlja*, door het handelhuis *Brandt en Zoon* en den houtvester *Klokoff* uitgezonden geworden was, om de oostkust van Nova-Zembla te onderzoeken. Door de engte van het wad, de zuiderpunt des eilands omgevaren zijnde, had hij van 13 September 1832 tot 23 Julij 1833 met zijn schip in eene baai moeten overwinteren, hoezeer hij in het laatst gedeelte van dien tijd in eene boot de kust rond werk noodwaarts opnam. Vervolgens zeilde hij met zijn vaartuig verder op, doch kon het, wegens ziekte onder zijn volk niet hooger brengen dan tot aan de straat Matotschkin, welke, gelijk men weet, Nova-Zembla thans midden verdeelt. (Dus kwam hij nog op lang na niet tot het punt, waar het volk van *Barents* in 1596 overwinterde). De straat Matotschkin doorvarende, is het vaartuig vervolgens langs de westkust van Nova-Zembla's zuidergedeelte omgevaren en voorbij den mond der Petschora te Archangel teruggekomen.

P O L E N.

Aan de inwoners van Ostrolenka, welke stad door den in het jaar 1831 aldaar geleverden veldslag, [illegible] bevonden wordt, heeft Z. M. de Keizer van Rusland eene som van 100,000 guldens ten geschenke gegeven. Deze som zal onder de inwoners, naar gelang hunner behoefte, verdeeld worden. Velen derzelve, die alles verloren hebben, hebben reeds de stad [illegible] verlaten, om elders hun onderhoud op te zoeken. Deze kunnen zich vóór den 1. Februarij aanstaande bij eenen daartoe gevoegden commissaris aanmelden, om van hunne behoefte opgave te doen, en de wettigheid hunner aanspraak te doen gelden.

P O R T U G A L.

[illegible] den 22 December. De vloot voogd van Don *Pedro*, *Napier*, [illegible] volgenden dag een zijner [illegible] gemaakt. Toen was hartelijk een groot [illegible] vader, die met zo zuiken was gekapend, onder Don *Miguel* uitliep, den Tag binnengeloopen, doch na het wisselen van weinige kanonschoten vermeerderd. Dit schip was, vijftien maanden geleden, met eenige verbannene edellieden, door Don *Miguel* naar de Portugesche bezittingen in Afrika afgezonden; het had vervolgens ook eene reis naar Oost-Indie gedaan, en kwam thans, met eene rijke lading van koloniale waren, en met ongeveer anderhalf millioen Nederlandsch aan goud en zilver terug. Sedert dat de manschap, was te weten gekomen, dat Don *Miguel*, gedurende hun afwezen, Lissabon verloren had.

Den 21sten was te Lissabon de tijding aangekomen, dat de Miguellisten den 15den hevigens, met 5000 man geregelde troepen en partijgangers, eenen aanval op Oporto, aan de zijde van Aguardente hadden gedaan, doch na een scherp gevecht, door het 10de regiment en de vrijwilligers van Oporto afgeslagen en op de vlugt gedreven waren. De Miguellisten hadden wel 600 man verlorene, terwijl het verlies aan de zijde van Don *Pedro* slechts 100 man en hoofden en gekwetsten bestond. De kolonel van het 10de regiment, *Stinete*, is aan het hoofd zijner manschappen doodelijk gewond geworden. Men vleide zich, dat de Miguellisten na deze nederlaag den [illegible] van Oporto zouden ontruimen, vermits het toch gedurende den winter voor hen zeer moeijelijk was, aldaar levensonderhoud te vinden.

In de stelling der beide vijandelijke legers bij Santarem was nog geene verandering gekomen. Men erkent steeds, dat de stelling der Miguellisten te sterk gekozen is, om hen daaruit met geweld te verdrijven; doch begrijpt evenwel niet, hoe zij hun leger door gebrek aan kleedingstukken, wanneer [illegible] veel tijds, terwijl ook de desertie daaronder vrij aanmerkelijk is, [illegible] blijven hebben, dat de bevelhebbers van Don *Pedro* [illegible] zijn, weder twee honderd onwillige rekruten naar Engeland [illegible] zenden.

D U I T S C H L A N D.

Leipzig den 23 December. Het getal der studenten aan deze plaats is voor dezen winter-cursus 956. Van deze studeren 182 in de theologie, volgens de Protestanten, 139 in die der Katholijken, en 3 in de joodsche theologie, 73 in de regtsgeleerdheid, 193 in de geneeskunde, 147 in de wijsgeerige vakken, en 40 in andere vakken. In het verleden jaar waren er op hetzelfde tijdstip 844.

Dresden den 20 December. Gisteren avond heeft alhier een droevig voorval plaats gehad. Een 19 jarig meisje, door het gevaarlijk envel van het slaapwandelen bekoord, is, na uren lang in zodanige slaapwandeling op het dak van het stalle en boven alle andere gebouwen uitstekende huis eener vadera te hebben doorgebragt, en na dat al dien tijd door de talrijk zaamgeloopte menigte, de politie en ook haren vader in vruchteloze bemoedigingen omtrent het aanwenden van redding-middelen, verslagen was geworden, van het dak af op de straat te barsten gevallen. Men had gehoopt haar behouden het eigen dakvenster waaruit zij gekomen was, weder te zullen zien inkruipen, en waarschijnlijk zou dit ook geleurd zijn, had het plaatsen van een licht voor dit venster haar bij het verschijnen voor herzelve doen ontwaken.

WÜRTZBURG den 25 December. Door den aanhoudenden regen is de Mein dermate schielijk en hoog gewassen, dat de gemeenschap langs de omstreeks die rivier gelegen straat-wegen gisteren en heden alleenlijk door vaartuigen mogelijk was. Tot heden namiddag had de vloed deszelfs hoogste peil niet bereikt en was dezelve nog steeds stijgende. Aanzienlijke schade is ook ontstaan, doordien groote vakken der wijngergmuren, ten gevolge der losgeweekte aarde, neergestort werden, zoo dat gisteren de naar Bruckenau voerende straatweg volstrekt onbereidbaar was. (Ook te Frankfort is men gedoodzaakt over de het naast aan den Mein gelegene landwegen het vervoer door middel van schuiten te bewerkstelligen.)

GROOT-BRITANNIE.

Een Engelsch blad deelt uit Smyrna 11 November den volgenden brief mede. De Engelschen en Franschen vereenigen sterke vlootafdeelingen in onze baai en in de golf. Ook de Oostenrijkers hebben een zeemagt in deze wateren; wij hebben thans drie admiraals in onze haven: *Sir Pulteney Malcolm*, Engelsch admiraal; de Fransche admiraal *Hugon*; en de Oostenrijksche admiraal *Dandolo*. Het gerucht wil, dat zij eenigen tijd in deze stelling zullen liggende blijven. De handel verlevendigt zich eenigzins; de prijzen der Engelsche waren zijn merkelijk gestegen.

— De leerars der St. Simonisten te Londen, leggen nu eenmaal per week hunne leer openlijk uit. Op zeker der verloopene dagen trad hunne rede voornamelijk over de emancipatie der vrouwen. De heer *Prati* zeide, dat, daar bij de hoogstschedelkunde van *Gall* bevonderd had, hij zich overtuigd hield, dat de vrouwen even zoo veel verstandelijke vermogens hebben, als de mannen bezitten, en tot alles bekwaam waren, wat de laatsten ondernamen, uitgezonderd datgeen, wat eene groote spierkracht vereischt. Een heer, die er bij tegenwoordig was vroeg, of zij ook ter zee zouden kunnen varen. *Prati* antwoordde: „Ja stellig." „Meent gij dan," vroeg de eerste hem, „dat zij de equipage van een schip ook zouden kunnen uitmaken?" (Er gaat een gelach op.) *Prati* herstelt: „Niet de geheele. Onderzeschen de helft kon uit mannen, de andere helft uit vrouwen zamengesteld zijn, dat zou de overvaart verangenamen. Echter mij er wel op bedenkende, zoo geloof ik toch, dat het beter zijn zou, als er geene vrouwen onder de equipage waren, omdat de bediening van matroos al te veel spierkracht vereischt. De vrouwen konden kapiteins en Kommandante zijn, maar geen gemeene matrozen."

F R A N K R I J K.

Omtrent de partijen, in welk de kamer de afgevaardigden verdeeld is, schrijft men het volgende: „De oneenigheden van de verschillende onderdeelingen der linker zijde hebben niet, gelijk men gezegd had, opgehouden; maar men is overeengekomen dat, terwijl elke van de drie breuken der oppositie haren bijzonderen gang bleef volgen, zij alle nogtans gemeene zaak tegen het ministerie zouden maken in elk vraagstuk, waarbij het nationaal belang betrokken was. Het is bij den generaal *Lafayette* dat tot nog toe de republikeinsch gezinde onderdeeling zamen komt; zij telt echter, onder hare 30 a 35 leden, slechts 5 of 6 verklaarde republikeinen. De constitutionele factie vereenigt zich onder de vaan van den heer *Odilon-Barrot*; en telt 35 a 40 leden, terwijl de derde welke den naam van koningsgezind en orleanistisch gedeelte aanneemt, tot aanvoerders de heeren *Lamarque* en *Mauguin* heeft; die gedeelte bestaat uit een veertigtal leden, van welke sommigen zelfde de zamenkomsten dier derde partij bezoeken.

„De zeemans der kamer schijnen niet minder verdeeld dan de oppositie. Behalve de doctrinairen, die ongeveer zoo partijen voor een de zamenkomst *Bessières*, of de partij der bankiers, welke zich vereenigt om van de gemaakte of nog te maken verdeelingen de beste partij voor haar bijzonder belang te trekken, de bijeenkomst *Dupin*, welke sedert zes of zeven weken maandel als de zalen van dezelfde gemeenschappelijk de partij *Dupin*, met welke zij zich zamenvoegden, een [illegible] en een bestuur hebben, die den [illegible] zich verdedigen.

MENGELINGEN.

C U V I E R.

Deze beroemde Natuuronderzoeker is geen Franschman, doch streng genomen een Duitscher. Hij werd den 23 Augustus 1769 (*) te Mömpelgard (Montbelliard) in de Graafschap Wurtemberg, vlakbij de Fransche revolutie van 1789 als [illegible] geboren. Van zijne jeugd af aan, vermoedde men in hem [illegible] welke men zelden vereenigd vindt, bij een [illegible] en veel tact tot practische zaken. Nadewijl zijn [illegible] te Mömpelgard het [illegible] konde verschaffen, zond men hem op de school te Stuttgard, legde hij zich aan de Akademie voornamelijk op de financien toe; intusschen had hij reeds [illegible] zijn geldzame ingenomenheid met de [illegible] waarin hij zijne voornaamste [illegible] vond.

Cuvier was een, door zijne [illegible] geheel gekomen, voorspitsigen op een aanzienlijk ambt in het [illegible] Wurtemberg. Hij werd hierdoor gedwongen, Stuttgard te verlaten, [illegible] zijne Akademische loopbaan aldaar volbragt had, [illegible] post van Gouvernante bij eene familie in Normandijen in Frankrijk aan te nemen, [illegible] Provincie hield hij zich van [illegible] bezig met de [illegible] bemoeide. Hij was [illegible] zijne wijk was bezonnen, bij [illegible] paarden in alle gevallen de [illegible] op, die [illegible] gewijzigde verschijning voorbijgaan, zonder zich te vragen, waarom dit zoo was, en waarom dit [illegible] Zijn leven in een zoo [illegible] van [illegible] gebeurtenissen, als aan natuurkundige [illegible], een weinige mannen hebben het doorgelopen, [illegible] en [illegible] als *Cuvier*.

In den jare 1794 was *Cuvier*, 25 jaren oud, [illegible] slechts huis-leeraar in Normandijen, toen hij door [illegible] met eenen zeer beroemden [illegible], den Abt *Tessier*, in aanraking kwam. Deze bragt hem in kennis met meerdere geleerden te Parijs, en [illegible] daarna was *Cuvier* in het Institut National naast de beroemdste mannen zijns tijds gezien. *Geoffroy St. Hilaire*, die later zijn tegenstander in de natuurlijke historie was, droeg voornamelijk veel bij om hem zijne glansrijke loopbaan te openen. „Ik heb," zeide deze beroemde geleerde bij eene feestelijke gelegenheid, „het geluk gehad, de geleerde wereld op een groot verschijnsel opmerkzaam te maken, dat zich zelve niet kende." „Kom!" schreef ik hem, „kom! en vervul bij ons de rol van eenen anderen *Linnæus*, eenen anderen wetgever der natuurlijke historie."

Cuvier heeft deze voorzegging gerechtvaardigd. De klasse der wormen was een chaos, en hierin ving *Cuvier* zijne hervormingen aan. Door dezen arbeid legde hij den grond tot eene geheele nieuwe verdeeling. Zijne voorlezingen over de vergelijkende anatomie hebben in de natuurwetenschappen eene volkomene veranderig bewerkstelligd. De vergelij-

(*) Opmerkenswaardig is het, dat herzelfde jaar 1769, behalve *Cuvier* nog vele andere groote mannen voortbragt, zoo als onder anderen *Napoleon*, *von Humboldt*, *Wellington*, *Chateaubriand*, *Canning*, *Mehemed-Ali*, *Schiller* en *Walter Scott*.

kunde anatomie, kan als eenen der merkwaardigste karaktertrekken onzer eeuw worden aangezien; zij dringt in de geheimen der schepping, duidt de verschillende deelen aan waaruit de schepsels bestaan, hunne verhouding en kenteekenen, en geeft gelegenheid, op den aanblik der beenderen, b. v. eens voetbeens, te bepalen, of het dier waarvan dit been voorkomt, van gewassen of van vleesch leefde. Door deze wetenschap is de mensch in staat gesteld, uit de kleinste overblijfsels de orde, het geslacht, de soort en de grootte der individuen op te geven. In de kennis der delfstoffelijke beenderen was *Cuvier* geheel ingewijd, en bij wees vele dwalingen aan, waarin men tot nu toe was vervallen. Wat men voor versteende menschenbeenderen hield, wees hij als dierenbeenderen aan.

Cuvier bezat een onbegrijpelijk geheugen; hij bestudeerde de droogste dingen, en vergat niets, van hetgeen hij eens wist. Hij werkte veel; zelfs in het rijtuig las en schreef hij, en men zal zich niet verwonderen, wanneer men hoort, dat in den staatsraad alleen het getal der zaken, welke hij bewerkte, jaarlijks somwijlen tot op 10 000 liep.

Niet alleen als natuuronderzoeker was *Cuvier* groot, maar ook als staatsman was hij gedurende 30 jaren werkzaam. In 1807 werd hij tot eenen der zes Inspecteuren-Generaal van het openbaar onderwijs benoemd, en had het opzigt over de Lycéen te Bordeaux en Marseille. Gedurende zijne afwezigheid benoemden hem zijne medeleden van het Institut National tot vasten secretaris voor de natuurlijke wetenschappen. In 1808 leverde hij den Keizer *Napoleon* het merkwaardig verslag over de vorderingen der natuurlijke geschiedenis gedert 1789 in, en werd door hem tot levenslang Akademie-raad benoemd. In de jaren 1808 en 1811 ontving hij den last, om Akademien in Italie en Holland op te richten, en hoewel hij Protestant was, werd hij toch in 1813 naar Rome gezonden, om aldaar de Universiteit te organiseren; hier ontving hij het berigt van zijne benoeming tot rekwesten-meester (*maître des requêtes*). Na *Napoleon's* val bleef hij gedurig in staatsbedieningen. In 1819 werd hij President van de afdeeling binnenlandsche zaken in den staatsraad; in 1824 Grootmeester der Universiteit, met opzigt tot de faculteiten der Protestantsche Theologie; in 1827 aanvaarde hij het bestier over de aangelegenheden van de hier Katholijke Godsdienst, en in 1831 werd hij Pair van Frankrijk.

Hij was altijd een weinig verstrooid van gedachten, en zelfs in de belangrijkste beraadslagingen scheen hij dikwijls met iets anders bezig te zijn. Wanneer hij het voorzitterschap had, las hij intusschen een boek, dat met het te verhandelen niets gemeens had; nietemin, en hoewel hij weinig sprak, waren zijne advisen juist en droegen een ieders goedkeuring weg. In vertrouwelijke gezelschappen bezat hij in zijn gedrag eene eenvoudigheid, welke eenen zienlijken glans verspreidde over zijne aangename onderhouding, waarin hij eenen waarlijk alles omvattenden geest ontwikkelde.

Toen den 12den Mei des avonds hem de eerste teekenen der ziekte, die hem ten graf sleepte, overvielen, zeide hij dadelijk, dat het met hem gedaan was. Hij scheen verdrietig dat hij zijne begonnen werken niet zoude kunnen eindigen, doch weldra vatte hij moed, trof eenige verordeningen over de uitgave van zijne werken en stierf te Parijs den 13den Mei 1832. Aan dezen man hebben de natuurkundige-wetenschappen een onherstelbaar verlies geleden; hij was de grootste kenner derzelve en hare uitgestste voorstander.

DE MOSKEE *ACHMED* IN KONSTANTINOPEL.

De Moskee *Achmed* werd in den jare 1610 door den Sultan *Achmed* gebouwd; deze Vorst zette den bouw van dezelve met zulken ijver voort, dat hij in eigen persoon iederen Vrijdag deel aan den arbeid nam. Zij staat aan de zuidzijde der Atmeidan (Renbaan), en is onder alle Moskeen van Konstantinopel en van het geheele Ottomannische Rijk de eenige, welke zes Minarets (hooge torens, welke ter zijde van het gebouw zich verheffen) heeft; zij is zwaar meer dan de *Sophier* kerk, de *Sulcimanie*, ja zelfs dan de Moskee van het heilige huis te Mekka. Op eene verhoogde vlakte gebouwd, [illegible] de eene de Moskee zelve, de andere overdekte [illegible] op de Atmeidan uitkomende middelpoort, tot aan den zich daar tegenover bevindende hoofdingang der Moskee, eene oppervlakte van 56 schreden in de lengte en 77 in de breedte. De Moskee zelve heeft eene grootte van 100 schreden in het vierkant. Aan de hoeken bevinden zich vier groote zuilen, ieder uit drie deelen bestaande, dewelke in verhouding tot derzelver lengte buitengewoon dik zijn. De omvang van ieder is 36 ellen; zij dragen den dom, en verheffen zich van buiten aan de vier hoeken van denzelven als zoo vele zoramen. De koepel des grooten doms is door vier houdt-koepels omgeven, aan ieder van welke zich twee kleine, geheel ronde koepels aansluiten, welke juist achter de vier groote zuilen, de vier hoeken der Moskee daarstellen. Deze vertoont zich dus als negenmaal overdekt, gelijk het geweif der negen hemels naar de leer des Korans. Aan beide zijden van de Moskee zijn de en linke loopt eene dubbele gaanderij, eene van de buitenzijde, de andere van binnen, waarin beneden bankjes voor de lezers van den Koran zijn, en boven kamers, tot bewaring van gaud en andere kostbaarheden.

Het hoofde van het schoone ligting aan de Atmeidan is deze Moskee de schouwplaats van groote kerkelijke plegtigheden en feestelijke hof-optogten. Daarheen begeeft zich de Sultan, door tijden gedurende vergezeld, ter gelegenheid der twee festen Bajram (de groote en kleine vasten) om het vastengebed te doen. Van hier vertrekt de feestelijke stoptogt der Pelgrims naar Mekka, en heeft de plegtige vergadering van het hof en van alle staatsbeambten plaats, om het Mowlid of den geboortedag der Profeeten te vieren.

In het midden van het voorhof der Moskee is eene marmere fontein, de zuilen van gallijen koper. In het binnenste der Moskee zijn de muren *al fresco* geschilderd; men ziet daar vergulde tafels met Arabische opschriften hangen. Die vensters zijn van veelkleurig glas.

De Minarets zijn meer hoog en het meer vensterarmen afgetoon, levert de Moskee van *achmed* den prachtigsten schouwspel op. Men raakt in verrukking, wanneer men de halve koepels ziet, welke zich beneden op den anderen stemmende verheffen, en trapsgewijze naar de regen der perk-tief zich opvolgen, tot dat een hooge ligte koepel, door vier dunne naalden omringd het uiterste besluit.

ZEETIJDING.

In den nacht van den 11den Januarij, is op Vlieland gestrand de Fransche Visscher, gezamp *Joseph*, gevoerd door Kapt. C. B. Masson, van het Nieuwe Diep, met last naar Dieppe bestemd, der Kapt. en 7 man zijn verongelukt en 7 man zijn gebooren.

In den nacht van den 11 Jan. is te Terschelling door zwaar stormweer van deszelfs ankers gedreven en op de Zuidwal gestrand, het aldaar liggende Britsch schip, *Charlotte*, Kapt. J. Hughes, het volk is geborgen en aldaar aangebragt.

Te Batavia is aangekomen Kapt. Gregerson, van China naar Amsterdam, dezelve heeft den 9 Sept. de reis voortgezet. J. M. F. Flemming en H. F. Horneman (Zuidzee walvisch-vanger), van Rotterdam, V. Constant, van Amsterdam; te St. Helena B. Kuy, van Batavia naar Cowes en Amsterdam, dezelve heeft den 15 November de reis voortgezet; te Rio de Janeiro F. Fischer, van Amsterdam, l. v. Lissabon.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN

Amsterdam den 4 January 1834.

NEDERLANDEN,	Gbl.		PRUISSEN.	Gbl.	
Werkel. Schuld 2½ pCt.	50 à 50⅛	50⅛	Gdl. te *Lond.* 5 pCt.	93⅝ à 94⅛	—
Dito dito . 5	94½ à 95	94½	Aand. van dito 1822	— à —	—
Rest. Uitg. dito . . .	1⅝ à 1⅞	—	SPANJE.		
Kans-Billietten	22⅛ à 22⅜	—	Ct. bt. te *Amst.* 5 pCt.	62½ à 63	63
Amort. Sijndic. 4½ pCt.	88⅜ à 89½	—	Idem 3	41½ à 41⅝	—
Idem . . . 3½	72 à 72½	—	Gdl. *Lond.* 1822. 5	18 à 18⅛	—
Geldl. 1830. . 5	100⅛ à 100⅜	—	Cert. Uitgest. Schuld . .	13⅝ à 14	—
— 1831. . 6	103⅛ à 103⅜	—	OOSTENRIJK.		
Schatkist-Bill. 6	102⅝ à 103	—	Obl. *Golls & Cº.* 5 pCt.	— à —	—
Losrenten . . 2½	— à —	—	Certificaten . . 2½	— à —	—
Hand.-Matts. 4½	98 à 98⅛	—	Neg. Metaliek 2½	— à —	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN,
Zaturdag den 4 Januarij 1834.
Van 26 tot 28 guiden.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Op *Donderdag den 9. Januarij 1834*, HET VADERLIJK HUIS, *Tooneelspel*, in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van *A. W. Iffland*, door *P. G. Witsen Geysbeek*. Na hetzelve: DE LOTELING, *Blijspel*, met *Zang*, (*Vaudeville*) in één Bedrijf, vrijgevolgd naar het Fransch (*Le Conscrit*); en voor het Nederduitsch Tooneel bewerkt door *W. Greeven*. Nooit alhier vertoond.

De aanvang ten zes ure.

Heden overleed alhier Mejufvrouw MAGDALENA JACOBA JOHANNA BYLEVELD, den ouderdom van *vijf en zestig* jaren bereikt hebbende.

LEYDEN
den 4 January 1834.

TH. J. BYLEVELD,
JOHs. HASEBROEK,
Executeuren.

Gevoelig voor de menigvuldige ontvangene bewijzen van deelneming, bij het overlijden van onzen geachten Oom, wijlen den Heer H. RAVEE, in leven Heer *van Schouwen, Themaat en de Engh*, betuigen wij hiermede onzen dank aan Vrienden en Stadgenooten.

LEIDEN
4 January 1834.

J. NIEUWENHUIS.
A. M. E. C. NIEUWENHUIS,
Geb. VAN REICH.

Gevoelig voor de menigvuldige blijken van deelneming, my betoond, bij het droevig afsterven van mijn waardigen Echtgenoot, zoo betuig ik bij deze, benevens mijne Kinderen, onzen hartelijken dank aan *allen*, en wenschen dat de Opperzegenaar, hen nog lang voor smartelijke verliezen moge bevrijden.

LEYDEN
den 4 January 1834.

ANNA STE[illegible]
Wed. M. J. S. [illegible]
Mede uit naam mijner Kinderen.

Ter betaling der COUPONS van CERTIFICATEN [illegible] *Schuld*, gedomicilieerd op het *Administratie-Kantoor*, gezegend [illegible] en verschenen primo January 1834, zal worden gevaceerd op de gewone plaatsen en dagen, des namiddags van half vijf tot des avonds ten zes uren.

Ten Kantore van LEZWIJN & EIGEMAN, aan het Rapenburg, Wijk I N° 241, te Leyden, wordt gevaceerd des *Dinsdags, Woensdags* en *Donderdags*, van 9 tot 11 ure, ter betaling van *alle* de COUPONS, verschenen primo January 1834, van de [illegible] Cents CERTIFICATEN der volgende *Administratie-Kantoren*, als van

De Heeren KETWICH & VOOMBERGH en de Wed. W. BORSKI.
A. K. en P. K. van HARPEN en PLUYM & BACKER.
En D. SAPORTA van MAARSEVEEN & LE JOLLE,
de Wed. H. F. TJEENK, C. [illegible]

De Heeren Notarissen in de Arrondissementen LEYDEN en 's GRAVENHAGE, worden verzocht te willen nazien, of zeker den [illegible] 1806, ten honnen overstaan, door LEENDERT TAS, in leven *Bouwman* te Leyderdorp, en aldaar in de maand December laag overleden, een enige Testamentaire Dispositie is gepasseerd, in welk geval hij deze advertentie beliefte daarvan vóór den 20sten dezer maand January opgaaf te willen doen aan den Notaris C. KLAVERWYDEN, te Soeterwoude, verwijzende degenen, welke iets te pretendeeren hebben van of verschuldigd zijn aan de Nalatenschap van wijle opgemelde LEENDERT TAS, worden aangemaand daarvan insgelijks opgaaf of wel betaling te willen doen, ten Kantore van voornoemden Notaris, vóór den eersten Februarij aanstaande.

ADVERTENTIE.

De Ondergeteekende maakt mijne deze bekend, dat hij op heden zijne Winkel, bestaande in KOFFIJ en THEE en alle andere KRUIDENIERS-WAREN, heeft opengesteld, zich in een ieders gunste aanbevelende; zullende trachten door eene prompte en civiele bediening zich het vertrouwen zijner geëerde Begunstigers ten volle waardig te maken.

LEYDEN
3 January 1834.

F. D. J. van STRAATEN,
Meirsemenaren Wijk IV N° 23, aan

Men vraagt, tegen zeer goede Loons en ZEEMTOUWERS-KNECHT, het Boom- en Meloenwerk grondig verstaande, zo dezelve, zoo wel als van eerlijkheid en goed gedrag, aanbevelende bewijzen kunnende produceren. Adres, in Persoon of met *franco* Brieven onder de letter H, bij J. DE VOS, achter de Groote Kerk, te Rotterdam.

Tegen Mei aanstaande worden te HUUR gevraagd twee of drie ongemeubileerde KAMERS, waarvan twee met stookplaatsen, benevens het gebruik van een Zolder, op een frequenten straat in het beste gedeelte dezer Stad. Adres met Briefjes onder letter Q bij den Boekhandelaar A. VAN BENTEN, op de Mare[illegible].

Men verlangt te KOOP: Een fatsoenlijk WONINGHUIS, waarin ten minsten zeven à acht Kamers, en staande op een goeden ontwijkbaren grond der Stad Leyden. Iemand hiertoe inclinerende, gelieft zijn bij gevoegden briefje, waarin opgaaf van prijs en stand, over te zenden aan den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, op de Breedstraat te Leyden.

TE KOOP UIT DE HAND: Een aanzienlijk HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen de Stad Leyden, op de Hoogewoerd, nabij de Weerstege, voorzien van onderscheidene benaugen, zoo boven als beneden Kamers, waarvan de achterste Kamer, uitkomende tot een [illegible] een alleraangenaamst uitzigt heeft, voorts Keuken, Kelder, Binnenplaats, Droog- en Turfzolders, en verder van de gemakkelijke Waterhuisinge. Nadere informatien te bekomen bij J. DE SAUVAGE, *Timmerman*, op de Heeregracht, te Leyden.

UIT DE HAND TE KOOP: Een BUITENPLAATS, genaamd *RHIJN-RUST*, bestaande uit een Heerenhuis, voorzien met zes Zoo boven als beneden Kamers, ruime Zolder, Keuken, Kelder, twee [illegible] Roeiboot en verdere Getimmeren, geschikt voor Zomer- en Winter-Verblijf, staande en gelegen aan den Hoogen-Rhijndijk, onder Zoeterwoude, en uitzigt hebbende op den Rhijn en het Leyderdorpsche Hek. Te bevragen bij Mr. J. J. VAN HOLST, aldaar. Brieven *franco*.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER en ZOON, te Leyden,